

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoE/249/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3515205720
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 07. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislava Marková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3515205720.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Stanislavy Markovej a členiek JUDr. Ľubice Bajzovej a Mgr. Stanislavy Miklánkovej v exekučnej veci oprávneného MINIHOTOVOSTĚ, a.s. so sídlom Bratislava 811 09, Pribinova 25, IČO: 35 852 453, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Advocate, s.r.o., so sídlom Bratislava 811 09, Pribinova 25, IČO: 36 865 141 proti povinnému U. C., bytom A. XXX o vymoženie 75,00 € s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 29. decembra 2015 č.k. 4Er/639/2015 - 17, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu p o t v r d z u j e .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením okresný súd ako súd prvej inštancie zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Svoje rozhodnutie odôvodnil poukazom na § 41 ods. 2 písm. d), § 44 ods. 1, 2, 3 Exekučného poriadku, § 52, § 53, § 54 Občianskeho zákonníka, príslušné ustanovenia zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, § 73 ods. 3 zák. č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, príslušné ustanovenia Smernice Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Uviedol, že oprávnený sa domáhal vykonania exekúcie proti povinnému na podklade exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s., so sídlom v Bratislave, sp.zn.: SR 17794/14 zo dňa 28.11.2014 v Bratislave. Okresný súd sa oboznámil s návrhom na vykonanie exekúcie, so žiadosťou o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, s exekučným titulom, so Zmluvou o úvere č. 433871 zo dňa 04.12.2013, Všeobecnými obchodnými podmienkami poskytnutia úveru, rozhodcovskou zmluvou zo dňa 04.12.2013 a zistil, že žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie je potrebné zamietnuť. Zmluvu o úvere, na základe ktorej oprávnený ako veriteľ poskytol povinnému ako dlžníkovi peňažné prostriedky vo výške a dlžník sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spojené s úverom vo výške 75,00 €, t.j. zaplatiť celkovú čiastku 96,00 €, a to do 28 dní od poskytnutia úveru na účet oprávneného, posúdil okresný súd ako spotrebiteľskú zmluvu (s prihliadnutím na povahu účastníkov, obsah zmluvy a vopred pripravený obsah zmluvy „na predtlačenom formulári“), preto je potrebné na predmetný právny vzťah aplikovať ustanovenia o ochrane spotrebiteľa. V rozhodcovskej zmluve zo dňa 04.12.2013, v čl. II v bode 1 a 2 sa zmluvné strany dohodli na rozhodcovskej doložke, kde je uvedené, že všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmeniek zabezpečujúcej uvedenú úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takejto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené: a) pred Stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na Stálom rozhodcovskom súde; rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, b) pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok). Zmluvné strany sa dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z právnych vzťahov uvedených

v bode 1 tohto článku zmluvy vrátane sporu o platnosť, výklad alebo zrušenie zmluvy o úvere na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciú podmienku tejto rozhodcovskej zmluvy, ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na všeobecnom súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou zmluvou v súlade s vnútornými predpismi Stáleho rozhodcovského súdu založená právomoc Stáleho rozhodcovského súdu. Predmetnú rozhodcovskú doložku posúdil súd prvej inštancie ako neprijateľnú zmluvnú podmienku a ako takú neplatnú, pretože núti spotrebiteľa, aby sa podrobil rozhodcovskému konaniu a znemožňuje tak voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom. Rozhodcovská zmluva vylučuje uplatňovanie pravidiel na ochranu spotrebiteľa. Rozhodcovská doložka obsiahnutá v rozhodcovskej zmluve v tomto prípade nebola individuálne dojednaná, jedná sa o vopred pripravené tlačivo zverejnené na internetovej stránke oprávneného, bez možnosti jej zmeny, či úpravy. Rozhodcovská zmluva síce obsahuje vyhlásenie spotrebiteľa, že uzatvorením tejto zmluvy vyhlasuje, že súhlasí s obsahom zmluvy, nemá k nemu žiadne výhrady a zaväzuje sa zmluvu dodržiavať, avšak ťažko preukázať, že sa s obsahom tejto zmluvy oboznámil a bol si vedomý všetkých dôsledkov, ktoré so sebou dojednanie rozhodcovskej zmluvy nesie. Predmetná rozhodcovská zmluva sa javí ako absolútne nevyvážená, a preto nekalá. Okrem toho rozhodcovské konania podľa zistenia komisie nie sú v súlade s viacerými zásadami obsiahnutými v odporúčaní komisie 98/257/ES z 30. marca 1998 o zásadách platných pre orgány príslušné pre mimosúdne urovnávanie spotrebiteľských sporov. Aj keď toto odporúčanie nemá právne záväzný charakter, uznáva sa v ňom rad zásad, dôležitých pre zabezpečenie spravodlivosti konaní o urovanie spotrebiteľských sporov, pričom niektoré z nich sú založené na všeobecných právnych zásadách. Veriteľ môže na základe predmetnej rozhodcovskej zmluvy vec predložiť na prejednanie rozhodcovskému orgánu, ktorý si sám zvolil a vylúčiť tak súd, ktorý by bol inak príslušný. Na základe tejto rozhodcovskej zmluvy spotrebiteľ ešte pred vznikom akéhokoľvek sporu stráca právo brániť sa voči takýmto nárokom na riadnom súde v mieste svojho bydliska. Ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka je treba vykladať aj so zreteľom na ust. § 106 O.s.p., ktoré pri platnej rozhodcovskej zmluve bráni konaniu pred štátnym súdom. Ak rozhodcovská zmluva dáva na výber medzi štátnym a rozhodcovským súdom, ale pre prípad vyvolania rozhodcovského konania dodávateľom sa musí spotrebiteľ podrobiť rozhodcovskému konaniu, nie je možné poskytnúť súdnu ochranu v rámci exekúcie, ak je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok a oprávneným je dodávateľ. Súd prvej inštancie považoval výkon práv oprávneného podľa predmetnej rozhodcovskej doložky uvedenej v rozhodcovskej zmluve za nezlučiteľný s normami na ochranu spotrebiteľa, ako aj s dobrými mravmi a považoval za dôvodné aplikovať § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Pri závere o neprijateľnosti zmluvnej podmienky - rozhodcovskej doložky, ak by sa mal podľa nej vydaný rozhodcovský rozsudok vykonať na návrh oprávneného, bolo by dôvodné exekučné konanie zastaviť, pretože pri nekalej povahe rozhodcovskej doložky nie je možné v takomto prípade rozdeliť exekúciu na dovolenú a nedovolenú podľa práva Európskej únie. Na rozdiel od iných zmluvných podmienok, nekalá povaha rozhodcovskej doložky dopadá na celé exekučné konanie vyvolané oprávneným. Dojednanie uvedené v rozhodcovskej zmluve a následné konanie pred rozhodcovským súdom viedli vo svojich dôsledkoch k tomu, že spotrebiteľovi bola odopretá ochrana, ktorú mu poskytujú ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Rovnako súd prvej inštancie poukázal na smernicu Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ako interpretačné pravidlo k ustanoveniam právneho poriadku upravujúcich režim spotrebiteľských zmlúv, rozsudky ESD vo veci C - 40/08 - Asturcom Telecomunicaciones SL v. Cristina Rodríguez Nogueira. Na základe uvedeného súd prvej inštancie dospel k názoru, že žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie je potrebné podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku zamietnuť pre rozpor exekučného titulu so zákonom.

2. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený, ktorý namietal nesprávne právne posúdenie veci. Bol toho názoru, že exekučný súd v rámci preskúmavania exekučného titulu po materiálnej stránke nemôže skúmať samotné rozhodcovské konanie, ale musí sa obmedziť len na skúmanie výroku exekučného titulu. Tiež konštatoval, že exekučný súd nesprávne právne posúdil aj samotný charakter zmluvy o úvere uzatvorenej medzi oprávneným a povinným a následne aj charakter právneho vzťahu, ktorý vznikol na základe tejto zmluvy. Uviedol, že konajúci súd opomenul aplikáciu ustanovenia § 1 ods. 3 písm. l) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, keď v danej veci nešlo o spotrebiteľský úver, nakoľko poskytnutý úver sa mal vrátiť v lehote nepresahujúcej 3 mesiace. Uzavrel, že zmluvu uzatvorenú medzi oprávneným a povinným je potrebné posudzovať ako zmluvu o úvere podľa § 497 Obchodného zákonníka, a preto táto zmluva nemôže ani obsahovať neprijateľné podmienky. Z uvedeného je zrejmé, že dohodnutá rozhodcovská doložka nemá povahu neprijateľnej podmienky. Oprávnený bol tiež toho názoru, že konajúci súd neúplne zistil skutkový stav.

Rozhodcovská zmluva bola uzatvorená v zmysle § 3 a nasl. zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní formou samostatného právneho úkonu, a to na samostatnej listine. Odvolateľ zdôraznil, že exekučný titul bol vydaný oprávneným orgánom v konaní vedenom v súlade so zákonom č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov. Rozhodcovská zmluva, resp. doložka dohodnutá medzi zmluvnými stranami je tzv. nevýhradnou rozhodcovskou zmluvou, nakoľko umožňuje každej zmluvnej strane domáhať sa ochrany svojich práv buď prostredníctvom rozhodcovského konania alebo súdneho konania. Oprávnený navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

3. Povinný ani súdny exekútor sa k odvolaniu oprávneného písomne nevyjadrili.

4. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 380 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie okresného súdu je potrebné ako vecne správne potvrdiť podľa § 387 ods. 1, 2 CSP z nasledovných dôvodov.

5. Okresný súd správne uviedol, že predmetnú zmluvu o úvere je potrebné posudzovať podľa ustanovení o spotrebiteľskom práve. V spotrebiteľských veciach je pomerne časté, že súd môže prvý - krát poskytnúť spotrebiteľovi z úradnej povinnosti (teda bez akejkoľvek procesnej aktivity spotrebiteľa) účinnú spravodlivú ochranu jeho práv až po podaní návrhu na exekúciu rozhodcovského rozsudku. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je totiž to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Úver poskytnutý oprávneným túto charakteristiku spĺňa.

6. Podľa § 243d ods. 1 prechodných ustanovení k úpravám účinným od 1. januára 2015 Exekučného poriadku exekučné konanie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu (zák.č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní) vydaného pred 1. januárom 2015, možno začať len do troch mesiacov od účinnosti tohto zákona. Na základe návrhu na vykonanie exekúcie podaného po tejto lehote nemožno udeliť poverenie na vykonanie exekúcie; rozhodcovské rozhodnutie prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať.

7. Podľa § 243d ods. 2 citovaného zákona na exekučné konania začaté v súlade s odsekom 1 alebo vedené na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu a ktoré neboli ukončené k 1. januáru 2015, sa použijú predpisy účinné do 31. decembra 2014.

8. Podľa § 54b ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní sa ustanovenia tohto zákona použijú aj na konania začaté pred 1. januárom 2015.

9. Podľa § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

10. Ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku ukladá exekučnému súdu pri rozhodovaní o udelení poverenia na vykonanie exekúcie preskúmať súlad exekučného titulu so zákonom, a to po stránke formálnej a materiálnej, teda i to, či rozhodnutie bolo vydané orgánom oprávneným na jeho vydanie.

11. V prejednávanej veci okresný súd opodstatnene poukázal na to, že rozhodcovská doložka, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

12. V súvislosti so skúmaním podmienky v exekučnom konaní, a to (nedostatku) právomoci rozhodcovského súdu (rozhodcu), pokiaľ sa rozhodcovské konanie týka sporu zo spotrebiteľského právneho vzťahu, ustanovenia zákona o rozhodcovskom konaní, ktoré umožňujú účastníkovi tohto konania, aby namietal nedostatok právomoci rozhodcovského súdu pre neexistenciu alebo neplatnosť

rozhodcovskej zmluvy v žalobe na príslušnom všeobecnom súde (§ 40 ods. 1 písm. c/), skúmanie tejto právomoci exekučným súdom v exekučnom konaní nevyučuje (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 16. januára 2013 sp.zn. 6 M Cdo 9/2012). To znamená, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom, znamenajúci neúčinnosť, a teda nezáväznosť tohto exekučného titulu. V tejto súvislosti zdôraznil princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach (teda v závislosti od konkrétnych okolností), ktorý ustupuje dôležitejšiemu princípu, a tým je ochrana práv spotrebiteľa.

13. Na podporu tohto názoru odvolací súd poukazuje tiež na rozhodnutie Európskeho súdneho dvora, ktorý v rozhodnutí C - 168/05 uviedol, že na rozhodcovský rozsudok v spore zo spotrebiteľskej zmluvy má súd kedykoľvek z úradnej povinnosti prihliadnuť z hľadiska jeho platnosti, resp. nulity a nie je potrebné jeho prípadné zrušenie postupom podľa vnútroštátnych predpisov.

14. Z celkového formátu zmluvy (vo forme tlačiva) vyplýva, že ide o rovnaký typ zmluvy, aký veriteľ používal pri poskytovaní úverov fyzickým osobám, pričom ide o zmluvy, ktoré boli vopred veriteľom pripravené pre veľký počet dlžníkov, ktorí pri ich uzatváraní nemohli ovplyvniť ich obsah a zmluvné dojednania a v ktorej sa doplnili len údaje povinného, číslo a dátum uzatvorenia zmluvy. Spotrebiteľ teda podľa uvedenej úpravy nemá žiadnu možnosť ovplyvniť alternatívu riešenia sporu. Poučenie povinného o dôsledkoch uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy s tým, že výber jednej z alternatív riešenia sporu spočíva na žalobcovi, nie je možné považovať za kvalifikované vysvetlenie vážnych dôsledkov rozhodcovského konania, poukázania na rozdiely oproti rozhodovaniu na všeobecnom súde a ponechanie spotrebiteľovi za primeraných okolností možnosť sa rozhodnúť vo vzťahu k rozhodcovskej zmluve. Ide len o zostručnenie obsahu rozhodcovskej zmluvy v tom smere, že oprávnený povinnému uviedol, že bude rozhodovať rozhodcovský súd vybraný oprávneným, a že spor môže byť rozhodovaný aj v súdnom konaní.

15. Rozhodcovská doložka uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená (viď. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6 M Cdo 9/2012 zo dňa 16. januára 2013) Dôsledkom takto uzavretej rozhodcovskej zmluvy je, že spotrebiteľ v skutočnosti ešte pred vznikom akéhokoľvek sporu stráca právo brániť sa voči nárokom veriteľa na riadnom súde v mieste svojho bydliska.

16. Exekučný titul vydaný v rozhodcovskom konaní rozhodcovským súdom, ktorý založil svoju právomoc na základe neplatnej rozhodcovskej doložky, nemožno považovať za spôsobilý exekučný titul vydaný v súlade so zákonom.

17. Na záver je potrebné uviesť, že rozhodcovský rozsudok nezakladá prekážku res iudicata, ktorá by bránila tomu, aby vec bola opätovne prejednaná. Neplatná rozhodcovská doložka nemohla platne založiť právomoc rozhodcovského súdu na prejednanie a ani na vydanie rozhodnutia, keďže v danom prípade ide o nulitný právny akt. Nič preto nebráni oprávnenému, aby si svoje právo uplatnil v konaní pred všeobecným súdom.

18. Na základe uvedených skutočností odvolací súd uznesenie okresného súdu potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správne.

19. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).